SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 869/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť D. H., zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Bednárovou, Advokátska kancelária, Jakobyho 9, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 7011/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2014 doručená a 5. júna 2014 doplnená sťažnosť D. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 7011/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ku skutkovému stavu sťažovateľ uviedol najmä, že:

«(...) 1. Sťažovateľ, sa dňa 02.02.2011 osobne dostavil do exekútorského úradu súdneho exekútora JUDr. Martina Hermanovského, Moskovská 18, 811 08 Bratislava v exekučnej veci oprávneného Sberbank a. s., so sídlom Vysoká 9, 810 00 Bratislava, IČO: 17 321123 (ďalej tiež len „oprávnený“) zast. SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., advokát proti povinnému v 1. rade: NUCLEAR ENERGY TECHNOLOGIES LTD, spol. s r.o., Holičská 8, 851 05 Bratislava, IČO: 34 148 477 (ďalej tiež len „povinný v 1. rade“) a povinnému v 2. rade: sťažovateľ vedenej pod č. k. EX 1633/2010 o zaplatenie 33.293,40 Eur s prísl. Sťažovateľ vyhlásil, že exekučný titul vznikol podvodom a v dobe vyhlásenia bolo vedené trestné konanie proti osobám, ktoré tento podvod vykonali. Zároveň navrhol zastavenie exekúcie z uvedeného dôvodu. Dňa 16.3.2011 opätovne sťažovateľ doručil súdnemu exekútorovi aj oprávnenému písomné podanie obsahujúce návrh na zastavenie exekúcie. Dňa 02.02.2012 podal sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu návrh na povolenie odkladu exekúcie v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. (...)

2. Okresný súd Bratislava V vo veci rozhodol svojím Uznesením č. k. 37Er/7011/2010-10 zo dňa 16.08.2012, ktorým návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zo dňa 02.02.2011 zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ dňa 10.09.2012 odvolanie. Dňa 18.07.2013 podal sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyni návrh na zastavenie exekúcie EX 1633/10, 37Er/7011/2010 - doplnenie, spolu s návrhom na odklad exekúcie. Dňa 23.08.2013 žiadal sťažovateľ o informáciu o stave konania. Právny zástupca sťažovateľa bol dňa 10.09.2013 nahliadnuť do exekučného spisu. (...)

3. Okresný súd Bratislava V vo veci rozhodol svojím Uznesením č. k. 37Er/7011/2010-118 zo dňa 02.10.2013, ktorým návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zo dňa 02.02.2011 zamietol. Okresný súd Bratislava V vo veci rozhodol svojím Uznesením č. k. 37Er/7011/2010-123 zo dňa 02.10.2013, ktorým návrh sťažovateľa na odklad exekúcie zo dňa 02.02.2012 zamietol. Dňa 02.02.2012 podal sťažovateľ prostredníctvom právneho

zástupcu návrh na povolenie odkladu exekúcie v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. Proti tomuto rozhodnutiu súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie dňa 22.10.2013. Dňa 20.03.2014 bol právny zástupca sťažovateľa nahliadnuť do exekučného spisu na Okresnom súde Bratislava V a zistil, že odvolanie sťažovateľa nebolo ešte postúpené odvolaciemu súdu. (...)

4. Ako je vyššie uvedené, návrh na zastavenie exekučného konania podal sťažovateľ ešte dňa 02.02.2011 a do dnešného dňa to je po vyše troch rokoch ešte vo veci nie je právoplatne rozhodnuté, dokonca vo veci ešte nerozhodoval odvolací súd. Povinní namietali prípustnosť súdnej exekúcie s odôvodnením, že exekučný titul, ktorým je Zmenkový platobný rozkaz 1Zm/556/2009-14 zo dňa 13.01.20010 v spojení s uznesením 1CbZm/17/2010-39 zo dňa 04.05.2010 bol vydaný na podklade zmenky, ktorú povinní nikdy nepodpísali. Povinní sa stali obeťou trestného činu a to obeťou organizovanej zločineckej skupiny. Povinní nemohli v čase podania návrhu na súd doložiť dôkaz, a to právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie - trestného konania. Dňa 19.11.2012 nadobudla právoplatnosť dohoda o vine a treste v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod č. k.: 2T41/2011, ktorej bol prítomný aj oprávnený ako účastník trestného konania na strane poškodeného. Toto rozhodnutie právoplatne preukázalo, že povinní nikdy neprevzali úver od oprávneného a tiež, že nikdy nepodpísali zmenku na jeho zabezpečenie. Povinný v 1. rade a ani sťažovateľ nikdy neuzavreli s oprávneným zmluvu o úvere č. 443001 6318 na základe ktorej mali byť povinnému v 1. rade poskytnuté prostriedky vo výške 33.193,- Eur a nikdy nepodpísali zmenku na zabezpečenie vyššie uvedenej pohľadávky. Sťažovateľ sa stal vo vyššie uvedenej veci obeťou organizovanej zločineckej skupiny. Napriek tomu o veci nie je právoplatne rozhodnuté a voči sťažovateľovi je naďalej vedené exekučné konanie, vo veci za vyše 3 roky rozhodoval 2 krát Okresný súd Bratislava V, bez toho aby vo veci rozhodol odvolací súd. Sťažovateľ za uvedený čas nemôže disponovať so svojím majetkom. Sťažovateľ má vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére, bývanie má zabezpečené iba od svojho zamestnávateľa a nemá možnosť z dôvodu vedenia exekúcie získať pôžičku, úver a pod.»

3. Sťažovateľ napokon spresnil, že v napadnutom konaní malo dôjsť k porušeniu týchto práv:

„a) porušenie práva na prerokovanie veci súdom bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

b) porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie veci v primeranej lehote nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb.“

4. Sťažovateľ sa domáha aj priznania zadosťučinenia *„v sume po 9 000 EUR“*, pretože:

„V predmetnom konaní dosiaľ nebolo vynesené právoplatné rozhodnutie, preto stav porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov neustále trvá. (...) Máme za to, že v tomto prípade deklarovanie porušenia práva a príkaz konať bez zbytočných prieťahov nemožno považovať za dostatočné. V zmysle uvedených ustanovení Ústavy a zákona môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo sa porušilo, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Nemajetkovú ujmu vidí sťažovateľ v psychickej ujme, v pocitoch krivdy a neistoty spôsobených sťažovateľovi dlhodobou neschopnosťou súdu plynulé pokračovať v konaní a včasné rozhodnúť o jeho návrhu.“

5. K využitiu právnych prostriedkov nápravy sťažovateľ v doplnení svojej sťažnosti uviedol, že:

„V prílohe zasielam sťažnosť na prieťahy v konaní podané predsedovi Okresného súdu Bratislava V dňa 15.04.2014 podľa § 62 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení ďalších zákonov spolu s podacím lístkom a odpoveď predsedu súdu zo dňa 14.05.2014, ktorá konštatuje, že od podania odvolania vo veci (22.10.2013) súd postúpil spis až 03.04.2014 na príslušný súd za účelom rozhodnutia o odvolaní.“

6. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sa sťažovateľ domáha toho, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Právo D. H.(...) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava V v konaní pod. sp. zn. 37Er/7011/2010 v uvedenom spore porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava V sa prikazuje, aby v konaní pod sp. zn. 37Er/7011/2010 v uvedenom spore konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi D. H.(...) sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 9.000,-€(...), ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby advokátovi JUDr. Jane Bednárovej, Jakobyho č.9, Košice vo výške 284,08 €(...) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu."

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde") každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 7011/2010.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

1. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne

neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania sťažovateľa vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené najneskôr 3. apríla 2014, keď bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave, *„z dôvodu podaného odvolania povinného proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie konania“*. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním zo 14. apríla 2014, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, jeho sťažnosť bolo treba odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov,

vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu podanie sťažnosti na prieťahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch sa v zásade považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže z doplnenia sťažnosti doručenej ústavnému súdu 5. júna 2014 vyplýva, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní pred okresným súdom podal až vtedy, keď sa už vec v dôsledku podania opravných prostriedkov nachádzala na odvolacom súde, a ani netvrdil, že takúto sťažnosť predsedovi

okresného súdu nepodal včas z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by včasné využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014